

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่.....ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 36 สังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ยศวริศ ทัดกุ่ม*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 103 คน ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .902 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ค่า t-test และทดสอบการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน One way analysis of variance

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกิน 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ตามลำดับ
2. ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้หญิงมีความพึงพอใจในระดับสูงกว่าครูผู้ชาย
4. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครู

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กำหนดให้การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 5) สถานศึกษาถือเป็นหน่วยทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต กล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออก ทั้งนี้การที่สถานศึกษาจะสามารถขับเคลื่อนไปได้ต้องมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันจะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม ที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือ การสร้างศรัทธาในตัวเองให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน ดังแนวคิดของจุงและแมกกินสัน (Chung and Megginson) ที่เสนอว่า คุณลักษณะของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Kae H. Chung and Leeon C. Megginson, 1981, p 120)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง การบริหารสถานศึกษาคืองานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของงาน ตามโครงสร้างของการจัดองค์การตามระบบการศึกษา และตามแนวความคิดของนักบริหารการศึกษาแต่ละคน

จึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งในด้านการบริหาร การพัฒนา การปฏิสัมพันธ์กับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ภายในโรงเรียน ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อบริหารงานให้เหมาะสมกับเป้าหมายของสถานศึกษา และปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา สามารถยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียน และโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไปได้

จากข้อความข้างต้น จะเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้คุณลักษณะทางวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์บริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้ต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ได้เป็นอย่างดี (ฮานันย์ นานินพัฒนรัตน์, 2554, หน้า 1) จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นแรงจูงใจและผลักดันให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ว่ามีคุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์เช่นไรที่เหมาะสมต่อการบริหารงานในยุคของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในขณะนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางหรือคู่มือในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และนำผลของการวิจัยเป็นข้อมูล สารสนเทศ ในการพัฒนาตนเองในสายงานบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 36 สังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 103 คน โดยใช้ตาราง เครชี และ มอร์แกน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มี 4 ด้าน คือ

- 1.บุคลิกภาพ
- 2.ภาวะผู้นำ
- 3.การบริหารงานและงานวิชาการ
- 4.ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การในการปฏิบัติงานลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบุคลิกภาพ	จำนวน	10	ข้อ
2) ด้านภาวะผู้นำ	จำนวน	10	ข้อ
3) ด้านบริหารงานและงานวิชาการ	จำนวน	10	ข้อ
4) ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	จำนวน	10	ข้อ

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมี ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี

2. ครูมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง 103 คน มีความพึงพอใจในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยทุกด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ครูเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าครูเพศชาย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ

4. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานและงานวิชาการ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร” มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การแสดงความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านภาวะผู้นำ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารมีความสามารถในการนำทีมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน เป็นครูของครู เป็นผู้นำทางการศึกษา ครูได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันในการบริหาร ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ แสดงแนวคิดว่า ผู้นำที่ดีต้องสร้างอุปนิสัยของตนด้วยความคิดว่างานทุกอย่างสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของสมาชิกทุกคน ควรหลีกเลี่ยงการหาความสุขสบายส่วนตัวแต่ควรเสียสละเพื่อส่วนรวมและสร้างให้ผู้ที่บังคับบัญชาประสบความสำเร็จจากงานร่วมกัน โดยแนวปฏิบัติในการทำงานอย่างร่วมมือกัน ได้แก่ การทำงานด้วยความไว้วางใจ นับถือ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความตั้งใจ ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่อความรู้สึกรักของผู้อื่น เพื่อสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ มีการติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิแพมและฮอช (Lipham and Hoch, 1974 : 34 อ้างอิงใน อุบล โสภากาศ, 2549 : 2) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จลุล่วงของโครงการต่าง ๆ การสร้างภาวะผู้นำที่ดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์จึงต้องส่งเสริมให้เกิดระบบความร่วมมือในองค์กร ทำให้องค์กรมีความยินดี เต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ผู้วิจัยขออภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่ เป็นผู้มีความสุภาพ และสามารถปฏิบัติตนที่ดีเป็นแบบอย่างของผู้ใต้บังคับบัญชา ได้อย่างดีเยี่ยม ดังที่ เบนนิส (Bennis) เสนอว่า ผู้ที่จะเป็นผู้นำได้นั้น จะต้องมียุทธลักษณะ บุคลิกภาพพิเศษกว่าคนทั่ว ๆ ไป ได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด มีความกล้าหาญ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะท่าทางดี สง่า น่าเลื่อมใส มีความยุติธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประชูร (2552) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ เต็มศิริ ทิพย์จันทร์ (2553) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร

ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ตผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านความเป็นผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทีมที่ดี เป็นหัวหน้าทีม เป็นผู้นำองค์กรที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาให้ได้สำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย สามารถคาดคะเนทิศทางของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวพร้อมกับวางแผนเพื่อแก้ปัญหาและผลักดันให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างได้อย่างราบรื่นบรรลุตามเป้าหมายที่ทางโรงเรียนต้องการและยังมุ่งส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529, หน้า 124-128) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้ตามเกิดความศรัทธาในตัวผู้นำสามารถกระตุ้นโน้มน้าวใจให้ผู้ตามทำงานโดยมุ่งความสำเร็จขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาฤณี เหมือนโพธิ์ทอง(2554) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า การทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ประจวบ แจ้โพธิ์ (2556) ศึกษาความคิดเห็นของครูตอบบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านมีบทบาทอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านที่ 3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงานและวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีการวางแผนการใช้งบประมาณของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้งบประมาณได้ดีเยี่ยม สามารถใช้งบประมาณบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำงบประมาณที่ได้มาใช้ได้อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด และยังสามารถหางบประมาณจากภายนอกมาบริหารโรงเรียนได้อีกด้วย ดังที่ อำนวย ทองโปร่ง (2555, หน้า 99) กล่าวว่า งานงบประมาณเป็นงานที่

ช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษารวมทั้งตัวนักเรียนได้ปฏิบัติงานและกิจกรรมได้อย่างคล่องตัว ยิ่งขึ้น และอำนวยความสะดวกในการวางแผนกลยุทธ์ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ งานงบประมาณในสถานศึกษามีได้ปฏิบัติเฉพาะการรับ-จ่ายเงินเท่านั้น ยังต้องดำเนินการในเรื่องการวางแผน จัดทำและจัดสรรงบประมาณ การติดตามควบคุมดูแลและประเมินผล วิเคราะห์ระบบงาน การเก็บข้อมูล การประเมินผลและรายงาน โดยเน้นความอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใสและ ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรณันต์ สุขสมบูรณ์ (2553) การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนวัด ราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ด้านการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารงบประมาณ

ด้านที่ 4 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องระเบียบวินัยในการบริหารงาน เป็นผู้มีวินัยในการทำงาน ทำให้งานสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีทุกครั้ง ดังที่ รัตนา อนันตชาติ (2550, หน้า 10-11) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจเรื่องงาน ผู้บริหารโรงเรียน อันเป็นหน้าที่รับผิดชอบของตน กล่าวคือ นอกจากมี ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักการบริหารการศึกษาแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนควรจะต้องรู้ เข้าใจถึงภารกิจ หรือขอบข่ายของงานที่ตนรับผิดชอบ เพื่อผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินงานตามทิศทางที่วางไว้ เพื่อให้งาน นั้นบรรลุผลตามเป้าหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ ลาภม (2554) ศึกษา บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างวินัยข้าราชการครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัด สกลนคร พบว่า ครู มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก

2.ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนใน เครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ของกลุ่มตัวอย่าง 103 คน ที่มีต่อ คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ในด้านการบริหารงานและงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูหญิงมีความพึงพอใจในระดับสูงกว่าครูชาย ทั้งนี้เนื่องมาจาก จำนวนครูผู้หญิงในการตอบ

แบบสอบถามมีมากกว่าครูผู้ชาย และ ครูหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่าครูชายโดยอาจมองว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ มีคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพที่ดี อันเป็นการเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยดูจากลักษณะภายนอก เช่น การแต่งกาย รูปร่างหน้าตา กริยามารยาทและอื่นๆ ดังที่ อัญชลี โพธิ์ทอง (2555ข, หน้า 40) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่รวมกันขึ้นเป็นตัวบุคคล เช่น รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง กริยามารยาท การแต่งกาย การแสดงออก การพูด การคิด ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ความต้องการ อารมณ์ ความสนใจ เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ครูชายอาจมองต่างมุมกับครูหญิง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารแตกต่างกัน และงานวิจัยของฉนิษฐา รูปนสิทธางกูร(2544) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน อบจ. บ้านตลาดเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

3.ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ ครู ที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย 36 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติในการมองผู้บริหารโรงเรียนที่คล้ายคลึงกัน เพราะการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการบริหารเป็นลักษณะเฉพาะ ซึ่งเหมือนกันทุกโรงเรียน การบริหารจะแตกต่างจากโรงเรียนสังกัด สพฐ. ด้วยสิ้นเชิง ดังที่ (นุศรา ทองรอด, 2545 อ้างถึงใน อัญชลี โพธิ์ทอง, 2555ก, หน้า 71) กล่าวว่า ในแต่ละองค์กรมีบุคลากรที่มีคุณลักษณะทั้งด้านอายุ ความสามารถและศักยภาพในการทำงานแตกต่างกันไป จึงยากที่จะบริหารความแตกต่างเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2553) ซึ่งศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของศศิวิมล ภูมิแดง(2556) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดปราชญ์บุรี พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กวี ศรีเวศร. (2544). *วิธีวัดค่าบุคลิกภาพและเชาว์อารมณ์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- จินดา พุ่มสกุล. (2555). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เต็มศิริ ทิพย์จันทา. (2553). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนกรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2529). *หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป*. ศูนย์การพิมพ์ : กรุงเทพฯ.
- พินันต์ สุขสมบูรณ์. (2553). *ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี* : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุดาวรรณ เต็มเปี่ยม. (2553). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุพล วังสินธุ์. (2545). *การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา*. วารสารวิชาการ
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2555ก). *การบริหารงานบุคลากรและนิเทศงาน*. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ จำกัด.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2555ข). *การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน*. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ จำกัด.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. วารสารบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- อำนวย ทองโปรง. (2555). *การบริหารงบประมาณการเงินและการบริหารทั่วไป*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่างจำกัด.

อานันท์ นาวินพัฒนรัตน์. (2554). *คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1,2 และ 3*. สารนิพนธ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.